

Flysikkerhetsforum for operatører
av innlands helikoptre

c/o Luftfartstilsynet
Postboks 243,
NO-8001 Bodø
Besøksadresse:
Bodø Lufthavn, Bodø

Telefon: 75 58 50 00
Telefaks: 75 58 50 05
mki@helikoptersikkerhet.no
www.helikoptersikkerhet.no

Medlemmer av Flysikkerhetsforum for
operatører i innlandshelikoptre

Referent:
Marianne
Kirkesæther

Møteleder:
Geir Hamre

Møtedato
7.-8. desember
2010

Møtereferat

Heldagsmøte i Flysikkerhetsforum for operatører av innlandshelikoptre

1. Velkomst, presentasjon, gjennomgang av agenda.

Leder Geir Hamre ønsket velkommen, og spesielt Nils Helge Silbodal som møtte for første gang i forumet.

Gjennomgang av agenda – agenda godkjent.

2. Korrigering/godkjenning av møtereferat 28.-29. september.

Det var ingen kommentarer til referatet - referat godkjent.

3. Hendelser og uhell siden siste møte.

23 hendelser er innrapportert til LT siden siste møte, ingen alvorlige.

Åtte selskap har ikke rapportert noen hendelser. Det er vel derfor grunn til å anta at det fremdeles er en viss underrapportering fra enkelte selskap.

Medlemmene i forumet etterlyser nok en gang resultater av innrapporteringen. Hvilke analyser foreligger, og kan man se noen trender? Til møtet i Bodø 15. februar vil analyseavd i LT bli invitert.

4. Ledelsens oppgaver fra siste møte.

- Kundeveiledningen er publisert på forumets nettside.
Forumets medlemmer oppfordres nok en gang til å sende inn bilder til billedarkivet som skal publiseres.
- FsF ble presentert på ENOC 2010.
- Forberedelse av videoprojekt. Under kundeveiledningen på nettside vår skal det lages videoinnslag for visuell veiledning der det er hensiktsmessig.
- Budsjett. Medlemmene fikk presentert budsjettet for 2011.

5. SHT tilrådninger

Gjennomgang av SHT tilrådningene, og hva som skal legges ut på nettsiden. Vedlagt følger tilrådningene.

6. Is my flight legal?

Det foregår et arbeid ute i Europa mot fixed wing som er beslektet med det arbeidet vi holder på med i FsF. Som et eksempel på dette viste leder en brosjyre som er laget av "European Business Aviation Association", og som går på hva du som kunde skal sjekke når du leier et fly. Brosjyren følger vedlagt.

7. Helikoptersikkerhetsfond

Det er fremmet et forslag om å opprette et fond hvor alle operatørene bør sette av et beløp internt til sikkerhetsarbeid. Forslaget ble diskutert på møtet, uten at man konkluderte med noe. Det er uenighet i forumet om dette er gjennomførbart. Saken vil bli diskutert videre på senere møter.

8. Felles frekvens for innlands helikoptertrafikk.

Forumet ble bedt om å vurdere følgende:

- Er det best at all trafikk foregår på en kanal?
- Kan belastningen på frekvensen bli for høy?
- Er vi best tjent med en frekvens for arbeider og en for generell trafikk?

Dette ble vi enige om:

130.750 MHz beholdes som arbeidsfrekvens, og man bør få en arbeidsfrekvens til.
123.5 MHz brukes som "en-route" frekvens.

Leder skriver til Flyplassavd i LT, og ber om at det opprettes en ekstra arbeidsfrekvens.

9. PICUS

Ordningen gir nye piloter mulighet til trening med erfarne piloter samtidig som begge får logget flytid. Dette er en ordning enkelte selskap har praktisert, men som det viser seg ikke er tillatt etter regelverket. JAR-OPS og JAR-FCL ser forskjellig på dette i en-pilots konsept, og ved innføring av EASA-ops vil ordningen bli ulovlig.

Diskusjonen dreide etter hvert inn på forskjellen mellom OPC og PC og gjennomføring av disse, samt hvem som kan være kontrollant ved OPC.

Vi vil invitere noen fra operativ utdanning i LT for å redegjøre for dette på møtet i februar.

10. Nødrett

Det har kommet spørsmål om man har mulighet til å utføre operasjoner man normalt ikke har tillatelse til i henhold til selskapets SOP, i en situasjon der man anser det nødvendig for å redde liv. Norsk rett sier at du skal bruke skjønn, men det er usikkerhet i forhold til forsikring. Det er enighet i forumet om at fartøysjefen må ta en avgjørelse der og da i situasjonen.

DAG 2

11. Standard SOP'er

Det ble på et tidligere møte nedsatt en gruppe som skulle se på standardisering av SOP'er. Denne gruppa må i løpet av våren starte sitt arbeid.

12. Etikk i helikopterbransjen

På møtet i september diskuterte vi forskjellige punkter som gikk på dette med holdninger. Disse ble igjen presentert på dette møtet for videre diskusjon.

Nye punkter man ønsket å få med var følgende:

- Forskjellsbehandling av selskaper fra LT's side, og inspektører som ikke var "standardiserte". De store selskapene føler at de blir strengere behandlet enn de små.
- Økte krav til ledende personell i selskapene.
- Utenlandske selskap i Norge - krav til standard. LT krever innsyn i tillatelser gitt av hjemlandet.
- Privat/kommersiell flyging.

13. CRD-CAT/SPA

Ny EASA-OPS trer i kraft fra april 2012. Regelverket for "fixed-wing" og helikopter vil bli skilt, og forhåpentligvis gjør dette til at det blir mye enklere å lese regelverket. For helikopter blir det ikke store endringer i forhold til JAR-OPS 3, amendment 5.

CRD – CAT/SPA er lagt ut på EASA's hjemmeside.

Ledelsen inviterer foredragsholdere til å orientere om nytt regelverk på neste møte.

14. AIC 14/10

Denne AIC'en er erstattet av AIC 30/10, men det er fremdeles uklarheter om hvordan denne skal tolkes.

15. EHEST analyse 2000-2005 og Safety Considerations.

EHEST har gjennom analyse av ulykkene i perioden 2000-2005, kommet med følgende prioriteringer:

- Topp tre "Standard Problem Statements":
 - Pilot judgement & actions
 - Safety Culture / Management
 - Ground duties
- Topp tre "Intervention Recommendations":
 - Flight Operations & Safety Management / Culture
 - Training / Instructional
 - Regulatory / Standards / Guidelines
- Safety Considerations:
 - Degraded Visual Environment
 - Vortex Ring State
 - Loss of TR Effectiveness
 - Static & Dynamic Rollover
 - Preflight planning Checklist

16. FsF Budsjett

FsF har fått kr 468.000 til drift av forumet for 2011. Dette skal dekke møtekostnader, reisekostnader og drift av nettside. I dette beløpet ligger også kr 50000 til et forarbeid til innlandsstudie.

17. Innlandsstudie

Vi har som sagt lagt inn kr 50000 i budsjettet for 2011 til forarbeid til innlandsstudiet. I tillegg er det søkt om kr 3 mill i 2012 til selve studien. Vi håper å få avklart før møtet i februar om vi får tildelt midlene. Hvis vi ikke får det, så må vi skrive brev og søke forskjellige aktuelle organisasjoner (NHO luftfart, kraftselskap) om finansiering.

18. Kundeseminar 2011

Vi ble enige om å kjøre to kundeseminar til neste år. Et i Trøndelag, og et i Nord-Norge. Sted og datoer ble ikke fastsatt, heller ikke hvem som skal representere FsF. Dette må vi få avklart så snart som mulig, slik at vi kan begynne planlegging av programmet.

På møtet ble det og fremmet forslag om å holde seminar for flygere. Dette vil vi komme tilbake til.

19. Møter 2011

15. februar i Bodø i forbindelse med Luftfartskonferansen.

12.-13. april på Værnes.

27.-28. september (sted bestemmes senere)

6.-7. desember (sted bestemmes senere)

20. Luftfartskonferansen 2011

Leder presenterte programmet for Luftfartskonferansen. Denne finner dere på LT's hjemmeside.

21. Eventuelt

- Air Trans tatt ut fra nettsiden som medlem av FsF. Dette fordi vi har vedtatt at bare de som har en norsk AOC kan være medlemmer i forumet (i tillegg til representant for PPL). Air Trans har ikke fått sin AOC

Flysikkerhetsforum for operatører av innlandshelikoptre

ennå. Av hensyn til andre i samme situasjon som ønsker medlemskap, blir det riktigere at selskapet får lagt sitt medlemskap "på is" til AOC-søknaden er godkjent.

- Vi trenger innspill fra medlemmene på ting dere anser som viktig å ta opp før hvert møte.

- Skal vi gjøre noe med strukturen på møtene? Blir det for lange diskusjoner som ikke resulterer i noe konkret? Ledelsen ønsker tilbakemelding på om vi skal ta opp færre saker på møtene, og sørge for at det trekkes konklusjoner eller at en fremdriftsplan for sakene blir fastlagt. Vi trenger å kunne vise til resultater av arbeidet vi gjør.

- LT har i et kjent tilfelle vært i kontakt med en flyger og bedt om en vurdering av om et spenn skal merkes. Det er enighet i forumet om at flygere ikke skal ta dette ansvaret.

Marianne Kirkesæther

Sekretær

Til stede: T Å Berglid (NORD Helikopter), A Dahle (Lufttransport), B Ellingsen (NLA), R Estensen (Helitrans), G Hamre (LT), L Hus (Airlift), E Jamtjord (AirTrans), M Kirkesæther (LT), T Krokstad (Midtnorsk Helikopterservice), T Kroondijk (EHC), O A Lyng (Midtnorsk Helikopterservice), K Løwer (Helikopter Utleie AS), N Reiten (PPL-H), A Ring (Heliscan.no), A Severinsen (Nordlandsfly), N Silbodal (Hesnes Air), B Steien (Heliteam), T Strid (Pegasus), J O Velure (Fonnafly)

Kopi:
Luftfartsdirektøren, Samferdselsdepartementet